

עשרת הדיברות
להתנהגות כלכלית
בזמן משבר
הקורונה

מאת: עו"ד מוטי גרוס
ד"ר (כלכלה ומימון)

054-7820401

moti!@Leganomics-il.com

משבר הקורונה תפס את כולם "עם המכנסיים למטה"!!!

תוך ימים ספורים, חלק ניכר מכוח העבודה פוטר או נשלח לחל"ת, עצמאים הוכרחו לסגור את העסק, אין הכנסות, ולקוחות רבים מתקשרים ואומרים "תעצור את הצ'ק, אני לא יכול לשלם עכשיו". המשק מתכנס לעצמו, ופרט למשלוחי סופר וכמה מסעדות, יותר ויותר עסקים נסגרים....

אבל, אנחנו צריכים להתכונן לחלק השני, מה נעשה בעוד חצי שנה, כי מי יודע כמה זמן המגפה הזאת תשתולל, ולכן, צריכים לקחת צעדים לשרוד את התקופה הזאת.

אז בעידן הזה של משבר הקורונה, אשר ייתכן ויחריף כי
it will get worse before it gets better הנה לכם
עשרת הדיברות להתנהגות כלכלית בזמן משבר הקורונה.

דיברת העל!, מספר אחת – החשובה ביותר
מסגרת אשראי – בעידן של משבר,
תזרים המזומנים הוא החמצן שלכם. אנחנו
צריכים גישה לסכומי כסף כדי להתקיים. לכן,
תתכוננו לנבצרות ארוכה, והגדילו את
מסגרות האשראי כדי שתוכלו להתקיים
בקלות. לא נחמד ללכת לסופר ולמצוא
שבכרטיס האשראי ניצלתם את כל המסגרת
ואין אם מה לקנות מוצרים חיוניים.

אם הכרטיס הוא מהבנק, בקשו מהבנק
להגדיל. אם כרטיס חוץ בנקאי, תבקשו
מהבנק להגדיל את מסגרת האשראי בחשבון,
תתקשרו לחברת האשראי ותבקשו מימוש
החשבון במייד. אם אתם חורגים מהמסגרת
בבנק, תבקשו הגדלה, היזהרו מלקחת
הלוואה. חכו, זה יגיע בהמשך הימים.

1. הקפיאו תשלומים – הלוואות ומשכנתאות, בקשו מהבנק במכתב רשמי להקפיא את תשלום ההלוואה. יעלה קצת יותר ריבית, אבל תזכרו את דיברה מס 1 – תזרים מזומנים.

2. ביטלו הוראות קבע לארנונה, ועוד דברים שתוכלו לשלם אח"כ.

3. ביטול מינויים לא הכרחיים – ערוצי ספורט, חדרי כושר, חוגים, הצגות.

2

3

שכירות - נושא מאוד חשוב. מתחלק לשכירות עסקית ושכירות מגורים.

א. שכירות עסקית: כל עסק צריך מקום, ואם אנחנו מסתכלים קדימה, רצוי לעשות צעדים גם לשמור, שיהיה לאן לחזור. ראשית הודיעו למשכיר כי אתם מבקשים להקפיא את השכירות. לשוכרים עסקיים יש מעין הגנה בשני חוקים, סעיף 18 בחוק החוזים (תרופות בשל הפרת חוזה) המדבר על פטור בשל אונס או סיכול חוזה, וסעיף 15 בחוק השכירות והשאלה המדבר על פטור מחובת תשלום אם נמנע מן השוכר להשתמש במושכר. המלצה: נסו להגיע להסדר עם בעל הנכס אולי על 50% מהשכירות עכשיו, והמשך כשמצב יתבהר, ותזכרו, לפעמים בעל הנכס צריך לשלם בגין הנכס גם הוצאות כגון משכנתאות, הלוואות.

ב. שכירות מגורים – אין הרבה מה להגיד כאן. להבדיל משכירות עסקית, בשכירות מגורים בימים אלו, אכן משתמשים במושכר. הרבה פעמים המשכירים גם משלמים משכנתאות על המושכר. חוזי השכירות למגורים ממשיכים להתקיים כסדרם. אין מניעה חוקית לקיים את החוזה כמו בשכירות עסקית, ואם לא ישולם השכירות, זו הפרת חוזה. די ברור שבתי המשפט לא כל כך מהר ישתמשו בשוט של פינוי המושכר, אם מוגשת תביעה, אלא אולי רק יאכפו את הדרישה לתשלום ונזק לבעל הנכס (כגון תשלום לרשויות). אך בכל זאת, רצוי להגיע להסכמה עם בעל הנכס, נגיד 50% עכשיו והיתרה בהמשך.

4

הצטיידות במזון – כל משפחה יהודית טובה יודעת שמזון הוא הדבר המרכזי, הדבר שמסמן בית ומשפחה יותר מכל דבר אחר.

אבל, למרות הפאניקה ודאגה, השתדלו לא לאגור מזון ליותר משבועיים.

ואם אוגרים, אז תתמקדו במוצרים יבשים ובסיסיים כגון: שימורים, קמח, סוכר, שמן, פסטות. אלו מוצרים שתמיד ניתן לצרוך ולכן נוכל לקזז אותם מתקציבי רכישת מזון עתידיים.

תמעיטו בבשר (לא מאמין שקרניבור כמוני אומר זאת!) ובמוצרים יקרים.

תתכננו תקציב ארוחות. לתקופה הבאה צריכים לשנות הרגלי צריכה.

מומלץ להימנע משירותי משלוחים שעולים מאוד ביוקר ובמקום זה להכין תבשילים שמכסים יותר מארוחה אחת במהלך היום או השבוע. ארוחות ממרכיבי מזון בסיסיים: אורז, פסטה, קטניות, תפוחי אדמה וירקות.

תכינו תפריט שבועי, תחפשו מתכונים באינטרנט, משתפים את כל המשפחה בהכנה ולפחות חוסכים כסף ומבלים זמן איכות עם כל המשפחה.

אל תנצלו את המצב לאכול כל היום. היצמדו לתוכנית אוכל של שלוש ארוחות ביום, בדיוק כמו כל יום רגיל. להימנע מנשנוש של מוצרי מותרות לאורך היום.

5

השהייה בבית

הודות לתקנות צו בריאות העם שבו אנחנו כמעט בסגר מלא אנחנו ממש לא משתמשים ברכב. בהרבה משפחות יש שניים ואפילו שלושה רכבים (אולי מיועד לילד בוגר שנוסע ללימודים), זה הזמן לצמצם את הוצאות הרכב.

- לעכב טיפולים

- צמצום הנסיעות והוצ' דלק

- להמתין בחידושי מנויים

(חניה והו')

ביטוח הרכב – אין אפשרות להקפיא את הביטוח, אבל יש אפשרות לבטל את הביטוח, לקבל החזר על התקופה שלא נוצלה ולעבור לפוליסת ביטוח שמתומחר על ידי שימוש ברכב. חברות הביטוח והסוכנים לא יאהבו את זה, אבל מה לעשות?

חברות הביטוח השונות מבליטות ומפרסמות את ההנחות הקבועות שלהן לביטוח רכב, וחלקן יצאו גם בהנחות והצעות חדשות שנועדו להקל על העם היושב בביתו, כמו שניתן לראות בפרסומות שרודפות אותנו מידי יום.

ואם צריכים לחדש, תצפו בהודעות כי ייתכן וזה יוארך אוטומטית לעוד חודש/חודשיים.

חידוש רישיונות – בינתיים על פי התקנות של משרד התחבורה מי שתוקף הרישיון נהיגה שלו מסתיים בין 15/6-16/3 מקבל הארכה אוטומטית ל-3 חודשים.

רישיונות רכב - אם אתם צריכים טסט לרכב כדי להאריך את הרישיון, תשמחו לדעת שכל רישיונות הרכב שתוקפם מסתיים בין 16.3.20 ל- 16.4.20 הוארכו אוטומטית בחודש. מכוני הרישוי היו סגורים עד עתה, אבל כמה מהם אושרו לפעול במתכונת מצומצמת. אין רשימה מסודרת של מכוני פתוחים ופשוט תצטרכו להתקשר למכון הרצוי לכם ולבדוק.

ומה אם רכב ליסינג?

אין ספק שכל ההסכמים הללו דינים כדין חוזים לכל דבר, החזרת הרכב ייחשב להפרת הסכם, אבל אפשר להעריך, בהערכה זהירה, כי לבית המשפט תהיה נטייה לנקוט גישה מחמירה פחות ולאפשר לצדדים לקיים חוזים שהופרו בשל המשבר שאליו נקלע המשק.

המלצה: תגיעו להבנה עם חברת הליסינג על הקפאת התשלומים והמשכם לאחר חלוף המשבר. הם יעדיפו את זה מאשר ביטול ההסכם

הלוואות – ראשית, בחכמה, לא בייאוש. היזהרו מנותני הלוואות חוץ בנקאיות. בכל זאת, הלוואה לא מבוקרת יכולה לגרום לקריסה כלכלית בהמשך. הצעד הנכון ביותר זה לבקש הלוואה מהבנק, ובעקבות המצב היום, הבנקים די ערוכים לכך, ורוב הבנקים "הקלו" את הדרישות שלהם, אבל בגלל גידול מרכיב הסיכון, ייתכן וההלוואה תהיה יקרה יותר. רצוי שתתייעצו עם מישהו שמבין כדי שאתם תבינו את ההשלכות העתידיות של לקיחת ההלוואה.

ואם בכל זאת חייבים לקחת הלוואה, הכינו תקציב ל-3 החודשים הקרובים לפחות. חישבו את ההוצאות החודשיות מול ההכנסות. אם אתם בגירעון, רצוי כבר עכשיו לגשת לבנק, לבוא עם תכנית כלכלית מסודרת ולבקש מהבנק הלוואה בסך הגרעון החודשי כפול מספר החודשים שאתם חושבים שתצטרכו. טיפ: **לפחות 3-6 חודשים**. למרות מה שכתוב לעיל, למי מכם שיכול, הגדילו את מסגרת האשראי בחשבון הבנק שלכם ואת המסגרות בכרטיסי האשראי שלכם, נכון זה יעלה יותר, אבל את ההלוואה תוכל גם לקחת אח"כ לכסות את המסגרות.

חסכונות והשקעות

הקפאת כל ההוראות קבע
לחסכונות והשקעות.

לגבי קרנות השתלמות, פנסיה,
גמל יש להתייעץ עם היועץ
הפנסיוני, לפנות לגוף הרלוונטי
ולהקפיא את התשלום. קצת
יתנגדו, אבל תעמדו על שלכם.
תוכלו להשלים את זה בהמשך.

עצמאים – אין הרבה מה לומר.

מי שיכול להמשיך לעבוד מהבית, שיכין לעצמו את התשתית. פינה מבודדת, תשתית אינטרנט, מחשב וכו'. לבודד את הפינה משאר הבית. להתייחס לזה כמו ללכת למקום העבודה ולמנוע הפרעות משאר בני הבית.

הקטנת מקדמות לרשויות, עבודה זמנית נוספת (יש כל מיני הזדמנויות) וכל דבר שיסייע להקטין את הגירעון.

יש גם את כל המסלולים שהמדינה נותנת לעצמאים. הלוואות, מענקים וכו'. לטעמי, 6,000 ש"ח טיפה בים מול מה שעצמאי צריך, אבל עדיף מכלום.

לגבי תשלומים, מהרו לדווח מחזורים של "אפס" למס הכנסה, מע"מ וביטוח לאומי (אם סגרתם את העסק). אם אתם ממשיכים לעבוד, הקפידו שישלמו לכם, דרך העברה בנקאית וכטיס אשראי. הימנעו מהמחאות.

לשכירים שבחל"ת (וגם לעצמאים שאין עבודה)

נסו להגדיל הכנסה, על ידי עבודה כמו: אספקת שירותים דיגיטליים, (הדרכות, ייעוץ) עבודה במשלוחים, סופר.

בעקבות המצב, יש המון הצעות באינטרנט לעבודה מהבית. מוקדי שירות, מכירות (רק לא לעקוץ קשישים בבקשה, מספיק הם בקבוצת סיכון), back office לחברות, סקרים וכו'. כל מה שניתן.

העיקר! לא להתייאש! מצב קשה, כן, ייאוש לו. בצנחנים תמיד אומרים "זה מה שיש, ועם זה מנצחים!".
לשמור על הבריאות, לשמור על החוסן הכלכלי ופיננסי, ויחד, נעבור גם את זה.

